

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A törvénytervezethez tartozó indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján kerül közzétételre.

Az arany színű sárgaságot (flavescence dorée – röviden: FD) okozó grapevine flavescence dorée phytoplasma a szőlő egyik legveszélyesebb kórokozója. A fertőzés következtében a szőlőtőkék terméshozama jelentősen csökkenhet, a beteg növények száma exponenciálisan nő, végül a parcellán található tőkék 80-100%-a is megfertőződhet, az ültetvény pedig hamarosan ki is pusztulhat. Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény, valamint a szőlészetről és borászatról szóló 2020. évi CLXIII. törvény módosítása a kórokozó elleni védekezés hatékonyabbá tételére vonatkozóan tartalmaz rendelkezéseket.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §-ához

Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) alapján a termelő a zárlati károsító felszámolását, terjedését szolgáló intézkedés esetén a törvény végrehajtására kiadott jogszabály szerint részleges kártalanításra tarthat igényt. Szőlőültetvényben bekövetkező zárlati károsító miatti zárlati intézkedés esetén a kártalanítás feltétele, hogy a termelő a felszámolt szőlőtőkék helyén öt éven belül szőlőt telepítsen. A támogatásra jogosultságot e feltétel teljesítésének vállalása alapozza meg, amelyre figyelemmel szükséges az Éltv. 54. § (2) bekezdését kiegészíteni.

2. §-ához

Az egyéb szőlő fogalma a rendeltetésének megfelelően művelt borszőlő ültetvények arany színű sárgaság fitoplazma növénybetegség elleni védekezés hatékonyságának elérése és a hazai szőlő- és borágazatot érintő nagy gazdasági károk megelőzése érdekében szükséges intézkedések meghozatala érdekében kerül bevezetésre. A Vitis (szőlő) nemzetséghez tartozó egyedek a borszőlőszőlő fajtákon túl a szőlőfélék családjának sok fajtát és azon belül sok alfaját foglalja magába, amelyek nem rendeltetésszerű művelés esetén az arany színű sárgaság kórokozójának táptalaját jelentik, védekezés hiányában folyamatos és súlyos növényegészségügyi kockázatot jelentenek a borszőlőre, veszélyeztetve a borszőlő gazdálkodás védekezési képességét és a borszőlő ültetvények fenntarthatóságát. A Vitis vinifera subs. sylvestris Magyarországon őshonos, a bortermő szőlő őse, védett faj, ezért a betegséggel szembeni védekezést más szabályok alapján látja el annak tulajdonosa, így annak kivételként történő kiemelése indokolt.

3. §-ához

A Btv. módosítása rendezi továbbá azt a helyzetet is, amikor az azonnali végrehajthatóság feltételei fennállnak és a hegybírónak nem szükséges megvárni a közérdekű védekezés elrendeléséhez szükséges 60 napot.

4. §-ához

Az egyéb szőlőre vonatkozóan rendeltetésének megfelelő művelési kötelezettséget ír elő, amely a *Vitis sylvestris* (vad szőlő) esetében növényegészségügyi kockázatot kizáró állapotban tartást jelent. A rendeltetésének megfelelő művelés megköveteli a szőlő aranyszínű sárgaság fitoplazma szőlőbetegség kialakulása elleni védekezést vagy a kialakult szőlőbetegség terjedésének megakadályozását.

Amennyiben a vad szőlő természetvédelmi oltalom alatt álló élőhelyen vagy Natura 2000 területen fordul elő, a megfelelő állapotban való tartás, valamint a kivágás során figyelemmel kell lenni a természetvédelmi követelmények betartására. Erre figyelemmel, amennyiben vad szőlő kivágását rendeli el a hegybíró, azt megelőzően beszerzi a természetvédelmi hatóság véleményét a kivágás végrehajtásának módja tekintetében.

A rendeltetésének megfelelő művelést a hegybíró és a hegyközség választmányának egy tagja az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény ellenőrzésre vonatkozó szabályai szerint ellenőrzi, ha az egyéb szőlő területe a növényvédelmi szabályozás szerinti borszőlő ültetvényeken fellépő aranyszínű sárgaság miatt körülhatárolt területen van, vagy a szőlő aranyszínű sárgaság fitoplazma kórokozó jelenléte miatt – szintén a borszőlő területeken bekövetkező betegség esetén - rendkívüli élelmiszerlánc-esemény elrendelésére kerül sor.

Az intézkedés célját szolgáló ellenőrzés lefolytatása érdekében a körülhatárolt területen az egyéb szőlő használója köteles az egyéb szőlőt a hegybírónak bejelenteni. Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló törvény alapján az állami védekezést, járványügyi intézkedést elrendelő határozat közhírré tétel útján is közölhető nagyszámú ügyfél érintettsége esetén, továbbá, ha az intézkedés célját a kézbesítésből adódó késedelem veszélyeztetné. Ha a járványügyi intézkedés elrendelésére az aranyszínű sárgaság fitoplazma kórokozó miatt kerül sor, a nagyszámú ügyfélérintettség vélelmezése által lehetővé váló közhírré tétellel az ellenőrzés azonnal megkezdhető és az intézkedés céljának a kézbesítésből adódó késedelem miatti veszélyeztetése elkerülhető, a bekövetkező gazdasági károk mérsékelhetők.

Az egyéb szőlő ellenőrzésével induló eljárás megegyezik a borszőlő területeken az ültetvény rendeltetésének megfelelő művelésének hiánya esetén foganatosított eljárással azzal a kitéttel, hogy az egyéb szőlő esetében a használóval szemben bírság nem szabható ki. Amennyiben a kötelezett a rendeltetésszerű művelést felszólítás ellenére sem teljesíti, a hegybíró az egyéb szőlő tulajdonosát kötelezi annak kivágásra, e kötelezettség nem teljesítése esetén közérdekű kivágást rendel el, melynek költsége a mulasztót terheli.

5. §-ához

A törvény eljárási cselekményekre vonatkozó rendelkezéseit terjeszti ki a borszőlő ültetvények és az egyéb szőlő területek rendeltetésszerű műveléséhez kapcsolódó ellenőrzése esetére.

6. §-ához

A törvény módosítása alapján az (EU) 2016/2031 európai parlamenti és a tanács rendelet végrehajtását szolgáló törvénybe beépülő rendelkezések jogharmonizációs záradéka.

7. §

Jogtechnikai módosítás.

8. §-ához

A Btv. 5. § (2) bekezdésében a vegetációs időszak során fennálló művelés ellenőrzését a hatóság nem tudja elvégezni, hiszen ennek szoros értelmezése állandó hatósági jelenlétet követelne, azonban ennek előírása nem volt jogalkotói szándék. Jogalkotói cél, hogy a szőlőültetvények használóit kötelező művelési kötelezettség teljesítését a hatóság képes legyen ellenőrizni. Ezen feltétel törlése a művelési kötelezettség tartalmát nem szigorítja és nem is változtatja meg. A rendelkezés alapján a hatósági ellenőrzés eredményeként megállapított mulasztás vonatkozásában figyelmeztetés intézkedés történik, amelyre a használónak vagy a tulajdonosnak lehetősége van nyilatkozni a műveléssel kapcsolatban. Ha az eljárás eredményeként a művelés megkezdődik és azt a visszaellenőrzés alátámasztja, a hegybíró eljárás megszüntetéssel lezárhatja az eljárást.

9. §-ához

Hatályba lépésről történő rendelkezés.

10. §-ához

A törvénymódosítás jogharmonizációs záradéka.